

Investičná stratégia

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Úloha	Útvar	Meno	Dátum	Podpis
Spracovateľ	inštitút kultúrnej politiky	Ing. Marcel Čas, PhD.	13.5.2022	
Parafujúci	generálny riaditeľ inštitútu kultúrnej politiky	Mgr. Matúš Bieščad, PhD.	13.5.2022	
Schválil	ministerka	Mgr. Natália Milanová	13.5.2022	

Evidenčné číslo: MK-2592/2022-110/9770

Vydané dňa: 13. máj 2022

Účinnosť od: 15. mája 2022

Investičná stratégia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Investičná stratégia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (MK SR) vytvára a analyzuje rámec pre riadenie kapitálových výdavkov rozpočtovej kapitoly MK SR, čiže prostriedkov, ktoré sú rozpočtované a čerpané služobným úradom MK SR, jeho 30 podriadenými organizáciami a ostatnými subjektmi verejnej správy vecne patriacimi pod MK SR.

Investičná stratégia MK SR obsahuje nasledovné časti:

- 1) Investičná činnosť MK SR v rokoch 2011-2021
- 2) Ciele investičnej činnosti v oblasti kultúry
- 3) Analýza investičných potrieb MK SR
- 4) Proces riadenia investícií MK SR
- 5) Indikatívny rámec kapitálových výdavkov MK SR
- 6) Investičný plán MK SR na roky 2022-2026
- 7) Investičný plán MK SR na roky 2022-2026 – tabuľková časť
- 8) Zdroje EÚ pre investície do kultúry
- 9) Prílohy¹:
 - a. Zásobník investičných zámerov MK SR
 - b. Metodika na určovanie investičných priorít v kultúre
 - c. Metodika pre vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti v oblasti kultúry — príručka k analýze nákladov a prínosov pre kultúrne investičné projekty

Investičná stratégia MK SR sa viaže na nasledovné dokumenty:

- Metodika prípravy a hodnotenia investičných projektov²
- Rámec na hodnotenie verejných investičných projektov v SR³
- Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu Slovenskej republiky 2030⁴
- Uznesenie vlády SR č. 649/2020 (úlohy C.2 a C.3)
- Uznesenie vlády SR č. 577/2021 (úloha C.2)

Investičná stratégia je dôležitou súčasťou technokratického arzenálu MK SR, ktorý umožňuje dlhodobú systematickosť investičného rozhodovania a zjednoduší politickému vedeniu riadenie investičných prostriedkov.

¹ Všetky prílohy k stratégií sú dostupné na: <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/institut-kulturnej-politiky/investicie/>

² Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/files/archiv/88/Metodika-pripravy-a-hodnotenia-investicnych-projektov.pdf>

³ Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/files/archiv/uhp/3370/76/03metodikaCBA-v10.pdf>

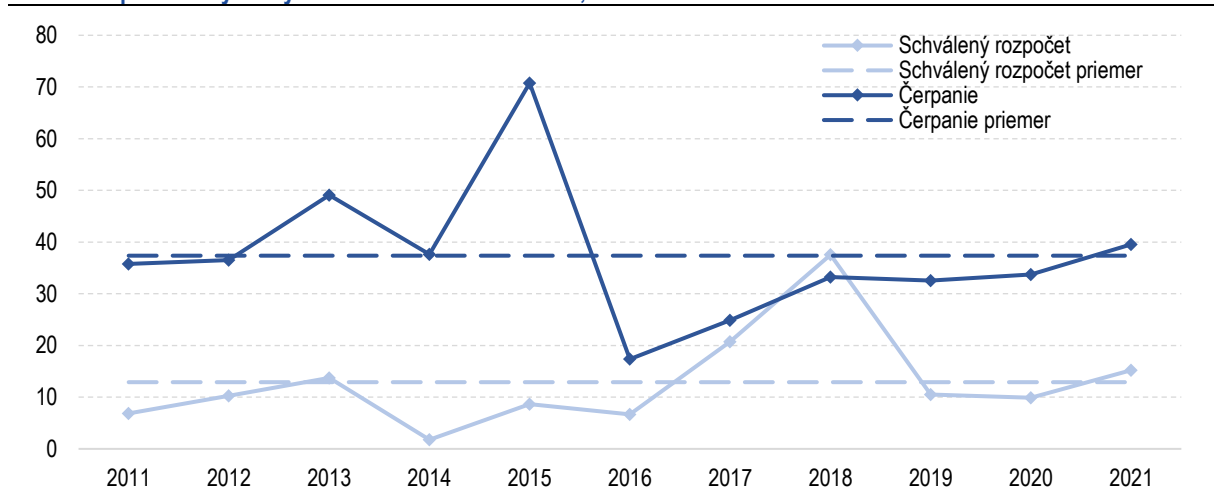
⁴ V čase zverejnenia investičnej stratégie Ministerstva kultúry SR sa na stratégií kultúry do roku 2030 pracovalo. Predpokladaný termín dokončenia a zverejnenia finálnej stratégie kultúry do roku 2030 je koniec roka 2022.

1 Investičná činnosť MK SR v rokoch 2011-2021

Sektorová investičná stratégia sa zaoberá iba kapitálovými výdavkami, ktoré sa týkajú rozpočtovej kapitoly MK SR, teda výdavkami, ktoré sú rozpočtované a čerpané úradom MK SR a jeho 30 podriadenými organizáciami a ostatnými subjektmi verejnej správy vecne patriacimi pod MK SR. To znamená, že sektorová investičná stratégia sa nezaobera celou investičnou činnosťou v kultúre realizovanou napr. samosprávou, alebo nezriadenou kultúrou, ani investičnou činnosťou kreatívneho priemyslu. Investičnú činnosť neštátneho sektora považujeme za rovnako dôležitú, ale táto sektorová investičná stratégia sa orientuje iba na riadenie investícií, ktoré spadajú pod priamu gesciu MK SR. Zároveň platí, že stratégia súvisí iba s kapitálovými výdavkami a nie bežnými výdavkami, hoci každá investícia je spojená aj s udržiavacími bežnými výdavkami, potom ako je realizovaná. Stratégia sa teda týka špecificky riadenia investícií a rozhodovania o alokácii finančných prostriedkov na investície, netýka sa hospodárenia MK SR s prostriedkami na bežnú prevádzku.⁵

Investície MK SR dlhodobo nie sú efektívne plánované. Ministerstvo kultúry rozpočtovalo v rokoch 2011-2021 kapitálové výdavky v priemere vo výške 12,9 mil. eur ročne a následne ich čerpano na priemernej úrovni 37,4 mil. eur ročne (Graf 1). Dlhodobý rozdiel medzi schváleným rozpočtom a čerpaním v rokoch 2011-2021 je spôsobený absenciou dlhodobej investičnej stratégie, absenciou záväzného investičného plánu a tým, že investície financované zo zdrojov EÚ neboli a nie sú rozpočtované vôbec a reprezentujú približne polovicu celkového rozdielu. Riadenie investícií MK SR vykazuje vysokú mieru intervencie počas rozpočtového roku, nízku mieru plánovania a vytvára priestor pre netransparentné nakladanie s verejnými prostriedkami.

Graf 1 Kapitálové výdavky MK SR v rokoch 2011-2021, v mil. eur

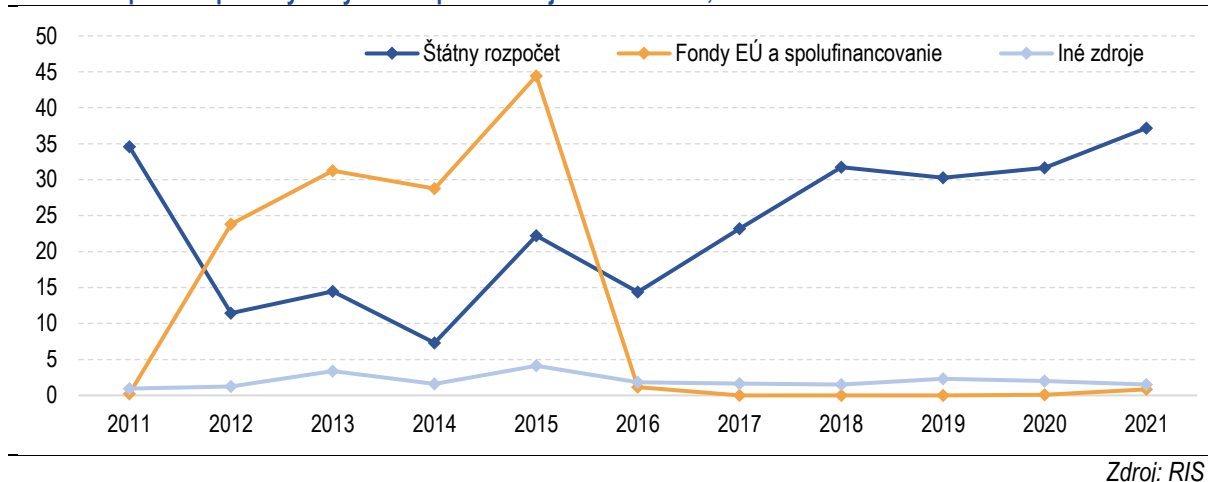

Zdroj: RIS

Väčšina investícií MK SR, t. j. 62,9 % pochádza v sledovanom období zo štátneho rozpočtu, pričom výnimka je tvorená najmä veľkou investíciou, vo výške 31,8 % do digitalizácie kultúrneho dedičstva v rokoch 2012-2015, ktorá bola financovaná zo zdrojov EÚ (so spolufinancovaním zo ŠR) (Graf 2). Mimo tejto investičnej akcie bol zdrojom investícií primárne štátny rozpočet. Okrem štátneho rozpočtu a EÚ fondov financuje rezort časť svojich investícií z iných zdrojov (5,4%), prevažne ide o vlastné príjmy rozpočtových a príspevkových organizácií rezortu.

⁵ Pre komplexnejšiu analýzu, ktorá zahŕňa väčšiu časť sektora kultúry, ako aj bežné prostriedky odporúčame pozrieť Záverečnú správu revízie výdavkov na kultúru, dostupnú na: <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/institut-kulturej-politiky/revizia-vydavkov-2/>.

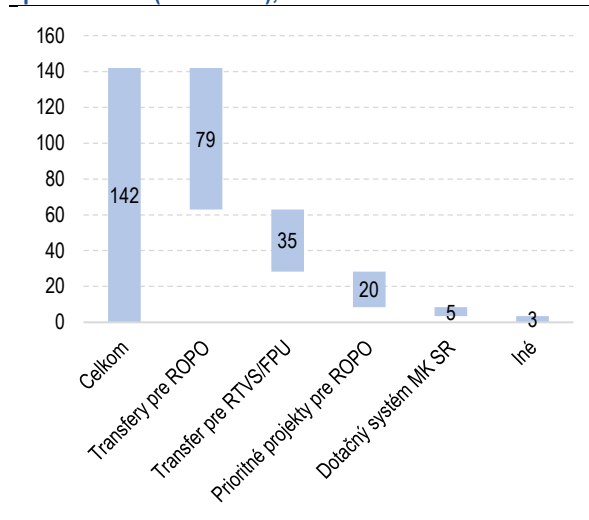
Graf 2 Čerpanie kapitálových výdavkov podľa zdroja financovania, v mil. eur

Približne 74,9 % investícií prúdilo do 31 organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, cez priame transfery, prioritné projekty, resp. prostredníctvom digitalizácie kultúrneho dedičstva, alebo iných projektov financovaných zo zdrojov EÚ (Graf 4). Zvyšok investícií sa týkalo kapitálového transferu do RTVS, resp. FPU (spolu 12 %). Cez dotačný systém MK SR, prostredníctvom ktorého MK SR podporuje obnovy národných kultúrnych pamiatok pretieklo 9,5% investícií a ostatné investície tvorili 3,6 %.

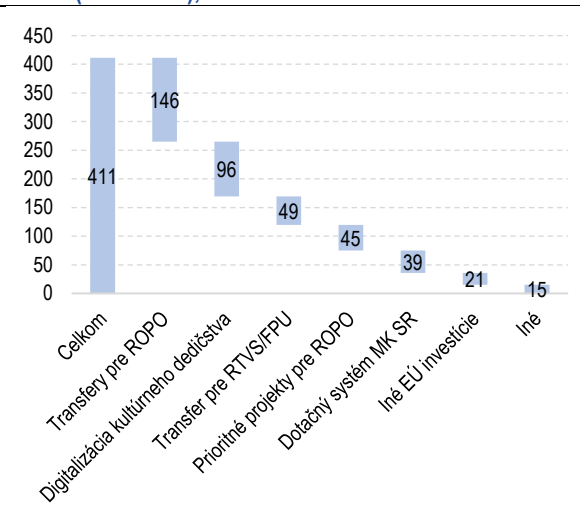
Rozdiel medzi rozpočtovanými investíciami a skutočným čerpaním je spôsobený jednak tým, že investície financované zo zdrojov EÚ nie sú rozpočtované v rámci rozpočtovej kapitoly MK SR, ale aj tým, že priame transfery, prioritné projekty a transfery pre RTVS a FPU sú kontinuálne rozpočtované na nižšej úrovni na akej sa následne čerpajú (Graf 3 a Graf 4). V sledovanom období bolo vyčerpaných 240 mil. eur prostredníctvom transferov pre ROPO, prioritných projektov pre ROPO a transferov pre RTVS/FPU, pričom rozpočtovaných bolo iba 134 mil. eur. Nesúlad medzi rozpočtovaným stavom a skutočným čerpaním je bežná súčasť rozpočtového procesu, ak je nesúlad spôsobený nečakanými udalosťami, ako sú napr. havárie, alebo ak je spôsobený miernou úpravou nákladov investície pri realizácii. Pri väčších zmenách v rozpočte ide už o systémovú chybu, ktorá je spôsobená absenciou plánovania.

Graf 3 Rozpočtované kapitálové výdavky MK SR podľa účelu (2011-2021), v mil. eur

Zdroj: RIS

Graf 4 Čerpané kapitálové výdavky MK SR podľa účelu (2011-2021), v mil. eur

Zdroj: RIS

Ministerstvo kultúry v štandardnom rozpočtovom procese nedostáva zo štátneho rozpočtu pridelené kapitálové prostriedky v takom množstve v akom ich štandardne v roku plnenia čerpá, čo komplikuje dlhodobé plánovanie rozpočtu kapitoly. Z 31 organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR nemalo až 18 organizácií za posledných 10 rokov ani raz priamo v rozpočte alokované akékoľvek kapitálové prostriedky. Pritom platí, že takmer každý rok v skutočnosti každá z nich kapitálové prostriedky čerpala. Ak porovnáme rozpočet a čerpanie zvyšných 14 organizácií, ako aj služobného úradu MK SR, tak čerpanie bolo v sledovanom období o 72 % vyššie, ako predpokladal rozpočet. Ministerstvo kultúry pritom nemá žiadne rozpočtové rezervy, ktoré môže postupne alokovať počas roka na vybrané investície. Tieto navyše pridelené prostriedky sú výsledkom ad-hoc rokovaní medzi MK SR a MF SR počas obdobia plnenia rozpočtu. Na stabilizáciu a na umožnenie dlhodobého plánovania potrebuje MK SR mať schválený indikatívny rámcový rozpočet na kapitálové výdavky, s ktorými môže dlhodobo uvažovať pri stanovení svojho investičného plánu.

Pre investičnú činnosť MK SR je príznačné, že väčšina kapitálových výdavkov (86,5 %) je čerpaných na investičné akcie s celkovou hodnotou nad 1 mil. eur, ktoré tvoria iba zlomok všetkých podporených investičných akcií (8,6%) (Tabuľka 1). Naopak, väčšinu investičných akcií, z hľadiska početnosti (68,6 %) tvoria investície s celkovou hodnotou nižšou ako 100-tisíc eur, čo v sledovanom období tvorilo iba 10 mil. eur (2,4 % celkovej kapitálovej alokácie). Pri počte 573 investičných akcií realizovaných v sledovanom období a pri absencii investičného plánu sa môže stať, že menším investičným požiadavkám a akciám nie je venovaná dostatočná pozornosť.

Drobné investície môžu byť pre každodennú činnosť a kvalitu poskytovania kultúrnych služieb dôležitejšie, ako veľké investície. Ich riadenie vzhľadom na ich komplexnosť je však príliš zložitá bez investičnej stratégie a investičného plánu. Finančne malé investície môžu mať výrazný vplyv na kvalitu poskytovaných kultúrnych služieb, napr. investovaním do obnovy javiskovej, zvukovej, osvetľovacej techniky; do akvizície zbierkových predmetov a rekonštrukcie expozičných priestorov; do nákupu štandardnej IT techniky, vzduchotechniky, dopravných prostriedkov a podobne. Takéto investície zjavne majú bezprostredný potenciál zlepšiť činnosť kultúrnych inštitúcií pri vynaložení relatívne nízkych výdavkov.

Tabuľka 1 Zoznam realizovaných investičných akcií v rokoch 2011-2021

<i>Investičné akcie v rokoch 2011-2021 podľa veľkosti</i>				
Veľkosť IA	Celková hodnota IA (v mil. eur)	Podiel z celkovej hodnoty	Počet IA	Podiel z celkového počtu
IA > 1 mil. eur	355,8	86,5%	49	8,6%
IA > 100-tisíc eur	45,3	11,0%	131	22,9%
IA < 100-tisíc eur	10	2,4%	393	68,6%
	411,1	100,0%	573	100,0%
<i>Najväčšie investičné akcie v rokoch 2011-2021</i>				
Názov IA	Hodnota IA (v mil. eur)			
Digitalizácia kultúrneho dedičstva	90,7			
Rekonštrukcia, modernizácia a dostavba areálu SNG	51,6			
Kapitálová transfer pre RTVS	46,0			
Obnovme si svoj dom	37,1			
Rekonštrukcia Reduty	26,8			
Vybudovanie TS a prípojky VN pre Sereď	8,5			
Danubiana, SCVU	7,0			
Rekonštrukcia objektu Sklad soli Solivaru Prešov	6,2			
Konsolidácia IKT nástrojov MK SR a podriadených organizácií	5,4			
Vybavenie laboratórií SNG	5,3			
Najväčšie IA spolu	284,6			

Zdroj: RIS

Poznámka: Hodnota IA predstavuje celkové náklady na investíciu v rokoch 2011-2021

2 Ciele investičnej činnosti v oblasti kultúry

Hlavným cieľom investičnej stratégie je vytvoriť taký technokratický rámec riadenia investícií MK SR, ktorý by podporoval princípy hodnoty za peniaze. Pre naplnenie tohto princípu je nevyhnutné, aby sa podporovali iba také investičné projekty, ktorých ciele sú v súlade s verejným záujmom a ktorých náklady sú v súlade s trhovými cenami. Na posúdenie oboch aspektov sú potrebné kvalitné podklady ku každej zvažovanej investícii, a zároveň referenčné rámce, voči ktorým sa budú parametre zvažovaných investícií porovnávať. Pri posudzovaní nákladov na investíciu je prirodzeným referenčným rámcom cena za obdobné investície na trhu. Pri posudzovaní súladu cieľov investície s verejným záujmom tvoria prirodzený referenčný rámec základné ciele kultúrnych politík, ktoré sú definované v tejto stratégii.⁶

Na posúdenie súladu s cieľmi kultúrnej politiky pri komplexných investíciách je stanovených 16 cieľov kultúrnej politiky (Tabuľka 2 Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.), v závislosti od toho akého sektoru kultúrnej politiky sa zvažovaná investícia týka. Typickým príkladom investície, ktorej investičné ciele by mali byť posudzované porovnávaním s všeobecnými cieľmi je komplexná rekonštrukcia ľubovoľnej kultúrnej inštitúcie. Pri posudzovaní súladu je dôležité, nielen klásť si otázku, či cieľ danej investície pomôže naplniť relevantný cieľ kultúrnej politiky, ale do akej miery ho pomôže naplniť. Zároveň je potrebné posúdiť, či je snaha naplniť cieľ kultúrnej politiky iba deklaratívna, alebo či konkrétne parametre danej investície majú reálnu šancu prispieť k naplneniu daného cieľa. Na pozitívne vyhodnotenie súladu investičného cieľa s verejným záujmom stačí, ak bude preukázaný súlad s jedným z daných cieľov.

Tabuľka 2 Základné ciele kultúrnych politík

Zameranie kultúrnej politiky	Základný cieľ kultúrnej politiky
Kultúrna politika	Hlavným cieľom kultúrnej politiky je tvorba, prezentácia, výskum a uchovávanie umenia, kreatívneho priemyslu a kultúrneho dedičstva, ktorých výsledkom je kvalitná a dostupná umelecká a kultúrna ponuka a pozitívne spoločensko-ekonomické dopady kultúry.
Politiky kultúrneho dedičstva	
Múzejný sektor	Cieľom politiky v oblasti múzejného sektora je identifikovať a nadobúdať predmety kultúrnej hodnoty, ktoré vypovedajú o vývoji spoločnosti a prírody a majú trvalý význam, taktiež odborne skúmať, chrániť a prezentovať zbierkové predmety.
Verejné knižnice	Cieľom politiky v oblasti knižníc je rozvíjať dostatočne dostupný a efektívny prístup k informačným zdrojom a službám.
Pamiatkový fond	Cieľom politiky v oblasti pamiatkového fondu je identifikovať, poznávať, chrániť a prezentovať tieto pamiatky a ich pamiatkové hodnoty pre súčasnú generáciu a budúce generácie.
Tradičná kultúra a nehmotné kultúrne dedičstvo	Cieľom politiky v oblasti nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej kultúry je identifikovať a dokumentovať nehmotné kultúrne dedičstvo a tradičnú kultúru vidieckeho a mestského prostredia, odborne ho skúmať, chrániť, rozvíjať a šíriť.
Politiky umenia	
Divadlo a tanec	Cieľom politiky v oblasti divadla a tanca je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie divadelného a tanečného umenia.
Hudba	Cieľom politiky v oblasti hudby je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie hudobného umenia.
Vizuálne umenie	Cieľom politiky v oblasti vizuálneho umenia je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie vizuálneho umenia.
Literatúra	Cieľom kultúrnej politiky v oblasti literatúry je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie literatúry.
Politiky médií a audiovizie	
Médiá	Cieľom politiky v oblasti verejnoprávnych médií je rozvíjať pôsobenie verejnoprávnych médií tak, aby boli slobodné, dôveryhodné, kvalitné a efektívne financované a riadené.
Audiovizia	Cieľom politiky v oblasti audiovizie je vytvárať, prezentovať, poznávať audiovizuálne diela a podporovať filmový a audiovizuálny priemysel s prínosom pre trvalo udržateľný rozvoj audiovizuálneho prostredia na Slovensku.
Politiky kreatívneho priemyslu	

⁶ Ciele kultúrnych politík boli vytvorené v širokom dialógu s odbornou obcou v priebehu rokov 2021-2022, viac informácií dostupných na: <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/institut-kultúrnej-politiky/ako-vyhodnocovat-dopady-kultury/>

Herný priemysel	Cieľom politiky v oblasti herného priemyslu je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie o hernom priemysle.
Architektúra	Cieľom politiky v oblasti architektúry je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie kvalitnej architektúry urbanizovaného prostredia a krajiny.
Dizajn	Cieľom politiky v oblasti dizajnu je rozvíjať tvorbu, prezentáciu a poznanie o dizajne.
Prierezové politiky	
Záujmová umelecká činnosť a neprofesionálne umenie	Cieľom politiky v oblasti záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálneho umenia je rozvíjať tvorivosť aktívnou participáciou verejnosti v rôznych umeleckých činnostiach, vytvárať záujem o kultúru a rozvíjať publikum pre neprofesionálne umenie.
Kultúra národnostných menšín	Cieľom politiky kultúry národnostných menšín je rozvíjať jej tvorbu, prezentáciu, poznávanie a dostupnosť, rozvíjať rešpekt a porozumenie prínosu národnostných menšín a etnických skupín pre spoločnosť.
Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva	Cieľom politiky v oblasti kultúry znevýhodnených skupín obyvateľstva je ochrana a podpora kultúrnych práv osôb so zdravotným postihnutím a inak znevýhodnených skupín obyvateľstva a posilňovanie súdržnosti spoločnosti.

Zdroj: IKP

Na posúdenie súladu s cieľmi kultúrnej politiky pri čiastkových investíciách je stanovených 67 čiastkových cieľov kultúrnej politiky (Tabuľka 3). Typickým príkladom pre posúdenie súladu čiastkovej investície je napr. investícia do nákupu hudobných nástrojov, do akvizície zbierkových predmetov, do nákupu IT technológie a podobne. Čiastkové ciele sa môžu týkať aj finančne náročnejších investícií a môžu byť pri preukazovaní verejného záujmu posudzované spolu so základnými cieľmi. Všetky ostatné princípu posudzovania sú rovnaké, ako v prípade základných cieľoch.

Tabuľka 3 Čiastkové ciele kultúrnych politík

Čiastkové ciele kultúrnej politiky na Slovensku sú:
1. Rozvíjať kvalitu kultúry.
2. Rozvíjať dostupnosť kultúry.
3. Zvyšovať pozitívne spoločenské dopady kultúry.
4. Zvyšovať pozitívne ekonomické dopady kultúry.
Čiastkové ciele pre Múzejný sektor sú:
1. Rozvíjať dostupnú a efektívnu múzejnú sieť pre občanov.
2. Nadobúdať predmety kultúrnej hodnoty v súlade so zameraním múzea.
3. Evidovať a skúmať zbierkové predmety podľa odborných zásad a v užívateľsky prístupnej forme.
4. Ochranoť zbierkové predmety podľa odborných zásad.
5. Rozvíjať dostupnosť poznatkov o vedomostnom systéme pôsobnosti múzea a zbierkovom fonde pre verejnosť.
Čiastkové ciele pre Verejné knižnice sú:
1. Rozvíjať dostupnú a efektívnu knižničnú sieť pre občanov.
2. Udržiavať kvalitný knižničný fond.
3. Poskytovať kvalitné knižničné služby.
4. Rozvíjať čo najvyššie využívanie knižničných služieb širokou verejnosťou.
Čiastkové ciele pre Pamiatkový fond sú:
1. Zabezpečovať, aby sa čo najväčšia časť pamiatkového fondu nachádzala vo vyhovujúcom a dobrom stavebno-technickom stave.
2. Rozvíjať pozitívny vzťah majiteľov k pamiatkovému fondu.
3. Rozvíjať pozitívny vzťah verejnosti k pamiatkovému fondu.
Čiastkové ciele pre Tradičnú kultúru a nehmotné kultúrne dedičstvo sú:
1. Identifikovať, dokumentovať, skúmať, chrániť a rozvíjať nehmotné kultúrne dedičstvo a tradičnú kultúru vidieckeho a mestského prostredia.
2. Prezentovať a šíriť nehmotné kultúrne dedičstvo a tradičnú kultúru vidieckeho a mestského prostredia.
Čiastkové ciele pre Divadlo a tanec sú:
1. Rozvíjať kvalitnú divadelnú a tanečnú tvorbu na Slovensku.
2. Uvádzať a prezentovať rozmanitú ponuku divadelného a tanečného umenia verejnosti na Slovensku.
3. Rozvíjať prezentačné aktivity v zahraničí.
4. Rozvíjať súčasné a budovať nové publikum divadelnej a tanečnej tvorby.
5. Poznávať, uchovávať, skúmať a sprostredkovať kultúrne dedičstvo a vedomosti v oblasti scénického umenia.

Čiastkové ciele pre **Hudbu** sú:

1. Rozvíjať kvalitnú pôvodnej hudobnej tvorby na Slovensku.
2. Rozvíjať dostupnosť hudobného umenia, a rozmanitú ponuku hudobných druhov na Slovensku.
3. Rozvíjať súčasné a budovať nové publikum hudobnej tvorby a prezentačných aktivít.
4. Rozvíjať prezentačné aktivity v zahraničí.
5. Poznávať, uchovávať, skúmať a sprostredkovať kultúrne dedičstvo a vedomosti v oblasti hudobného umenia.

Čiastkové ciele pre **Vizuálne umenie** sú:

1. Rozvíjať vznik kvalitnej pôvodnej tvorby vo vizuálnom umení na Slovensku.
2. Rozvíjať dostupnosť kvalitnej a rozmanitej ponuky vizuálneho umenia pre súčasné a nové publikum vizuálnej tvorby na Slovensku.
3. Zabezpečovať prezentačné aktivity vizuálnej tvorby zo Slovenska v zahraničí.
4. Skvalitniť umenie vo verejnom priestore.
5. Poznávať, uchovávať, skúmať a sprostredkovať vedomosti v oblasti vizuálneho umenia.

Čiastkové ciele pre **Literatúru** sú:

1. Rozvíjať vznik kvalitnej pôvodnej literárnej tvorby na Slovensku.
2. Rozvíjať dostupnosť kvalitnej a rozmanitej ponuky literatúry na Slovensku.
3. Rozvíjať prezentačné aktivity o literatúre zo Slovenska v zahraničí.
4. Poznávať, uchovávať, skúmať a sprostredkovať vedomosti a reflexiu v oblasti literárneho umenia.
5. Rozvíjať čitateľské zručnosti a prehĺbovať čitateľské návyky, ktoré sú dôležité pre všetky vekové skupiny, špeciálne pre deti.
6. Rozvíjať tvorbu kvalitných prekladov a vzdelávanie prekladateľov.

Čiastkové ciele pre **Médiá** sú:

1. Poskytovať objektívne a slobodné spravodajské služby.
2. Rozvíjať široko dostupné kvalitné verejnoprávne televízne a rozhlasové programové vysielanie.
3. Zabezpečovať princíp hodnoty za peniaze transparentným riadením a efektívnym nakladaním s verejnými financiami vo verejnoprávných inštitúciách.

Čiastkové ciele pre **Herný priemysel** sú:

1. Rozvíjať kvalitnú tvorbu v oblasti herného priemyslu na Slovensku.
2. Prezentovať a šíriť herný priemysel na Slovensku.
3. Prezentovať a šíriť herný priemysel v zahraničí.
4. Poznávať, uchovávať, skúmať a sprostredkovať kultúrne dedičstvo a vedomosti v oblasti herného priemyslu.

Čiastkové ciele pre **Architektúru** sú:

1. Rozvíjať tvorbu a realizáciu kvalitnej architektúry na Slovensku.
2. Prezentovať a šíriť výsledky tvorby v oblasti architektúry verejnosti na Slovensku.
3. Rozvíjať prezentačné aktivity v oblasti architektúry v zahraničí.
4. Poznávať, uchovávať, chrániť, skúmať a sprostredkovať kultúrne hodnoty a vedomosti v oblasti historickej a súčasnej architektúry Slovenska.

Čiastkové ciele pre **Dizajn** sú:

1. Rozvíjať kvalitnú tvorbu v oblasti dizajnu na Slovensku.
2. Prezentovať a šíriť dizajn na Slovensku.
3. Prezentovať a šíriť dizajn v zahraničí.
4. Poznávať, v zmysle uchovávať, skúmať a sprostredkovať kultúrne dedičstvo a vedomosti v oblasti dizajnu.

Čiastkové ciele pre **Audiovizíu** sú:

1. Rozvíjať pôvodnú tvorbu audiovizuálnych diel, vrátane medzinárodných koprodukcí.
2. Uvádzať a prezentovať audiovizuálnu tvorbu verejnosti na Slovensku.
3. Rozvíjať prezentačné aktivity v zahraničí.
4. Poznávať, v zmysle uchovávať, dokumentovať, skúmať a sprístupňovať audiovizuálne dedičstvo.
5. Rozvíjať trvalo udržateľné audiovizuálne prostredie.

Čiastkové ciele pre **Záujmovú umeleckú činnosť a neprofesionálne umenie** sú:

1. Rozvíjať dostupnú a odborne riadenú ponuku pre aktívnu participáciu na neprofesionálnom umení.
2. Rozvíjať aktívnu participáciu na neprofesionálnom umení pre verejnosť, najmä pre deti a mládež do 18 rokov.
3. Zabezpečiť vyhľadávanie, podporu a rozvoj talentu aktérov záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálneho umenia v regiónoch v záujme ich uplatnenia v profesionálnom umení a kreatívnom priemysle v rozvíjaní vzťahu ku kultúre.
4. Rozvíjať publikum pre neprofesionálne umenie.

Čiastkové ciele pre **Kultúru národnostných menšín** sú:

1. Rozvíjať prezentáciu a dostupnosť kultúry národnostných menšín a etnických skupín.
2. Poznávať, uchovávať, skúmať a sprostredkovať kultúrne dedičstvo národnostných menšín.

3. Rozvíjať interkultúrny dialóg, inklúziu a porozumenie významu a prínosu národnostných menšín a etnických skupín pre spoločnosť.
4. Rozvíjať prezentovanie kultúry národnostných menšín v médiách.

Čiastkové ciele pre kultúru znevýhodnených skupín obyvateľstva sú:

1. Odstraňovať fyzické bariéry v prístupe ku kultúre pre znevýhodnené skupiny.
2. Odstraňovať ekonomické bariéry v prístupe ku kultúre pre znevýhodnené skupiny.
3. Odstraňovať informačné bariéry v prístupe ku kultúre pre znevýhodnené skupiny.
4. Rozvíjať vznik, dostupnosť a prezentáciu špecifickej kultúry a kultúrneho dedičstva znevýhodnených skupín.

Zdroj: IKP

3 Analýza investičných potrieb MK SR

V zásobníku investičných zámerov MK SR na roky 2022 až 2030 sa nachádzajú investičné zámery bez finančného krytia v celkovej hodnote 658,3 mil. eur (Tabuľka 4). Ak by sme chceli všetky zámery zrealizovať, tak by sme ročné čerpanie kapitálových prostriedkov MK SR potrebovali viac ako stonásobit' (a rozpočtované prostriedky zvýšiť deväťnásobne); a to bez započítania investícií, ktoré finančné krytie už majú a projektov podporených z EÚ zdrojov. Investičný zásobník MK SR predstavuje základný nástroj riadenia investícií. Ide o zoznam investičných zámerov organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, úradu MK SR a OSVS v rozpočtovej kapitole MK SR, so základnými informáciami o danom investičnom zámere, ako sú jeho predpokladané náklady, cieľ a podobne. Zásobník má slúžiť primárne pre samotné MK SR, ale aj pre zriaďované inštitúcie. Pre zriaďované inštitúcie predstavuje nástroj na včasnú komunikáciu investičných zámerov svojmu zriaďovateľovi a nástroj na odstránenie duplicity pri opakovanom poskytovaní tých istých informácií. Zároveň majú vyžadované parametre v zásobníku investičných zámerov rámcovať diskusiu o alokácii investičných prostriedkov medzi inštitúciou a jej zriaďovateľom. Pre MK SR má zásobník slúžiť ako zoznam potenciálnych investičných projektov, z ktorého môže vyberať investície, na ktoré poskytne finančné zdroje podľa aktuálne disponibilného množstva finančných prostriedkov. Pre zvyšovanie efektivity riadenia investícií rezortu je dôležité, aby sa investičné rozhodnutia robili na základe pravdivých informácií a objektívnych kritérií. Preto je dôležité, aby zásobník investičných zámerov bol živý dokument, ktorého presnosť sa v čase zvyšuje a ktorý podlieha prísnej kontrole, aby investičné zámery a finančné alokácie v ňom prezentované zodpovedali relevantným cieľom kultúrnej politiky a skutočným trhovým cenám.

Investičné požiadavky rozlišujeme z hľadiska stupňa ich naliehavosti na požiadavky na odstránenie havárií, na zabezpečenie hlavnej činnosti a na rozvoj.

Investície na odstránenie havárií sú také investície, pri ktorých hrozí trvalý a neobnoviteľný zánik alebo poškodenie či znehodnotenie dlhodobého majetku inštitúcie. Komplexné rekonštrukcie z dôvodu dlhodobého neinvestovania a nízkych udržiavacích výdavkov nemožno automaticky považovať za havarijný stav, skôr za dlhodobu neprofesionálne hospodárenie s majetkom štátu. Pri posudzovaní objektívnosti havarijného stavu je dôležité, aby bola prítomnosť havarijného stavu preukázaná, napr. technickými posudkami.

Investície na hlavnú činnosť sú také investície, ktoré musí inštitúcia nevyhnutne mať na zabezpečenie jej hlavnej činnosti, resp. cieľov jej činnosti, ktoré musia byť explicitne stanovené. Za investície do hlavnej činnosti nemožno považovať tie, ktoré relevantné záujmové skupiny subjektívne považujú za nevyhnutné, ale tie, ktoré sú legislatívne alebo strategicky explicitne určené ako hlavné činnosti.⁷

Investície na rozvoj sú investície, ktoré by v prípade realizácie zlepšili chod inštitúcie, alebo zaviedli novú politiku, resp. novú službu. Väčšina investícií prirodzene má túto naliehavosť.

⁷ Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu SR 2030, na ktorej pracuje MK SR prinesie strednodobý návrh kľúčových investícií.

Investičné požiadavky rozlišujeme podľa ich druhu na odstránenie havarijného stavu; nákup alebo výstavbu nehnuteľnosti; rekonštrukciu nehnuteľnosti; stroje, prístroje, zariadenia; IT infraštruktúru; umelecké akvizície a licencie; expozície a výstavy a reformné zámery (Tabuľka 4).

Tabuľka 4 Investičné požiadavky MK SR na roky 2022-2030

Druh a typ investície	Stupeň naliehavosti investície	Výška požadovanej investície (v eur)
0 Odstránenie havarijného stavu	Havária	9 176 203
A Nákup alebo výstavba nehnuteľnosti	Rozvoj	94 919 884
<i>Kúpa budovy</i>	Rozvoj	12 218 000
<i>Výstavba budovy</i>	Rozvoj	78 498 805
<i>Dostavba budovy</i>	Rozvoj	4 137 182
<i>Stavebný dozor</i>	Rozvoj	65 897
B Rekonštrukcia nehnuteľnosti	Rozvoj	368 025 823
<i>Komplexná rekonštrukcia</i>	Rozvoj	318 822 550
<i>Stavebná reprofiliácia priestorov</i>	Rozvoj	4 823 968
<i>Stavebná rekonštrukcia priestorov</i>	Rozvoj	28 636 873
<i>Vykurovanie nehnuteľnosti</i>	Rozvoj	693 592
<i>Rekonštrukcia extravilánu</i>	Rozvoj	15 048 840
C Stroje, prístroje, zariadenia	Hlavná činnosť/Rozvoj	33 994 461
<i>Javisková technika</i>	Hlavná činnosť	4 484 720
<i>Osvetľovacia technika</i>	Hlavná činnosť	8 851 157
<i>Zvuková technika</i>	Hlavná činnosť	13 586 270
<i>Nahrávacia a vysielačacia technika</i>	Hlavná činnosť	1 137 000
<i>Mikroporty</i>	Hlavná činnosť	921 260
<i>Vzduchotechnika</i>	Rozvoj	976 557
<i>Zabezpečovacia technika</i>	Rozvoj	305 353
<i>Mobilár</i>	Rozvoj	1 263 200
<i>Elektrické spotrebiče</i>	Rozvoj	306 560
<i>Dopravné prostriedky</i>	Rozvoj	2 129 900
<i>Technické vybavenie dielni</i>	Rozvoj	32 484
D IT infraštruktúra	Hlavná činnosť/Rozvoj	31 734 433
<i>Nákup štandardnej IT techniky</i>	Hlavná činnosť	3 075 600
<i>Zhodnotenie existujúceho špeciálneho HW/SW</i>	Rozvoj	26 531 675
<i>Obstaranie novej IT funkcionality</i>	Rozvoj	2 127 158
E Umelecké akvizície a licencie	Hlavná činnosť	5 617 860
<i>Nákup hudobných nástrojov</i>	Hlavná činnosť	2 539 996
<i>Tvorba inscenácií, nákup umeleckých inscenácií</i>	Hlavná činnosť	952 934
<i>Akvizícia zbierkových predmetov</i>	Hlavná činnosť	2 124 930
F Expozície a výstavy	Rozvoj	5 495 600
<i>Rekonštrukcia expozičných priestorov</i>	Rozvoj	1 403 600
<i>Vytvorenie novej expozície/výstavy</i>	Rozvoj	4 078 000
<i>Realizácia výskumu</i>	Rozvoj	14 000
G Reformný zámer	Rozvoj	109 365 000
Celkové požiadavky s naliehavosťou „Havária“		9 112 983
Celkové požiadavky s naliehavosťou „Hlavná činnosť“		37 673 867
Celkové požiadavky s naliehavosťou „Rozvoj“		611 542 414
Celkové požiadavky na investície		658 329 264

Zdroj: Zásobník investičných zámerov MK SR k 13.4.2022

Rozdiel medzi investičnými požiadavkami a investičnými možnosťami MK SR nemusí byť len negatívne vnímaným faktom, ale aj motiváciou hospodárne a efektívne pristupovať k obmedzeným disponibilným zdrojom. Nemožnosť podporiť všetky investičné požiadavky totižto nevyhnutne musí viesť k prioritizácii, ktorá, ak sa deje podľa objektívnych kritérií, môže viesť k zvýšeniu efektivity výkonu kultúrnej politiky. Dôležité je, aby MK SR dokázalo identifikovať a finančne sanovať všetky investičné požiadavky, ktoré predstavujú podporu hlavnej činnosti inštitúcií a sanáciu havarijných stavov. Zvyšok disponibilných zdrojov by sa mal následne alokovať na investičné požiadavky určené na rozvoj, ktoré maximalizujú verejný záujem.

4 Proces riadenia investícií MK SR

Efektívne riadenie rezortných investícií vyžaduje zavedenie systematického prístupu pri výbere investičných projektov, ako aj stanovenie kontrolných míľnikov počas investičného procesu. Proces riadenia verejných investícií predstavuje súbor na seba naväzujúcich aktivít počas celého životného cyklu verejných investičných projektov zahŕňajúci ich plánovanie, prípravu, obstarávanie, realizáciu, odovzdanie a následné vyhodnotenie.

Pre efektívne riadenie je vždy nevyhnutné, aby boli k dispozícii podklady, ktoré korektne popisujú zamýšľanú investíciu z vecného a finančného hľadiska. Vecné hľadisko musí obsahovať kredibilný popis problému, hlavného cieľa investície, preukázanie súladu s rezortnými cieľmi a podobne. Popis finančného hľadiska musí obsahovať položkový rozpočet s jednotkovými cenami a zdrojom stanovenia týchto cien.

Gestorm a garantom kvality riadenia investícií na MK SR je inštitút kultúrnej politiky. Inštitút kultúrnej politiky (IKP) zodpovedá za vypracovanie investičnej stratégie MK SR, udržiavanie a kontrolu zásobníka investičných zámerov, vyhodnocovanie investičných požiadaviek a ich prioritáciu, ako aj za vypracovanie investičného plánu. Tieto témy komunikuje IKP s ďalšími útvarmi MK SR, s politickým vedením MK SR, so širokou odbornou verejnosťou, ako aj s investormi, teda v prevažnej väčšine prípadov s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR. Zároveň IKP vo vybraných prípadoch zodpovedá za vyhodnocovanie realizácie investície a obstarávania investičných statkov, ako aj za ich ex-post vyhodnotenie.

Na zjednodušenie celého procesu riadenia investícií sú stanovené tri veľkostné kategórie, podľa výšky celkových nákladov investície (Tabuľka 5). Väčšie investície vyžadujú väčšiu mieru detailu relevantných podkladov a ich posudzovanie je prísnejšie. Naopak, investície s nižšou hodnotou celkových nákladov vyžadujú menej detailné podklady a kontrola týchto podkladov je menej prísna. Podľa finančnej veľkosti investičnej požiadavky sa menia aj pravidlá prioritácie jednotlivých investičných požiadaviek a nutnosť posudzovania investičnej požiadavky zo strany Útvary hodnoty za peniaze Ministerstva financií Slovenskej republiky (ÚHP MF SR).

Tabuľka 5 Systém vyhodnocovania investičných požiadaviek podľa ich veľkosti

Veľkostná kategória	Investícia vyžaduje	Investícia sa prioritizuje na základe	Dokument, ktorý stanovuje požadované podklady	Investícia podlieha kontrole ÚHP MF SR
Celkové náklady neprevyšujú 1 mil. eur	- Vyplnenie zásobníka investičných zámerov	Merateľných ukazovateľov a odhadovaných nákladov	Zásobník investičných zámerov	Nie
Celkové náklady sú rovné alebo vyššie ako 1 mil. eur a zároveň nižšie ako 40 mil. eur, resp. 10. mil. eur pri investíciách do IT	- Vyplnenie zásobníka investičných zámerov - Projekt investície - Položkový rozpočet	Počtu bodov získaného na základe ohodnotenia projektu	Metodika na určovanie investičných priorit v kultúre	Áno
Celkové náklady prevyšujú 40 mil. eur/10 mil. eur pri investíciách do IT	- Vyplnenie zásobníka investičných zámerov - Štúdia uskutočniteľnosti	Výsledku CBA analýzy	Metodika pre vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti v oblasti kultúry	Áno

Zdroj: IKP

Pre posudzovanie investičných požiadaviek, ktoré neprevyšujú 1 mil. eur stačí, aby investori korektne vyplnili zásobník investičných zámerov. Zásobník predstavuje zoznam všetkých investičných požiadaviek na MK SR. Každá investičná požiadavka vyžaduje vyplnenie desiatok parametrov, aby bolo umožnené objektívne

posúdenie jednotlivých investičných požiadaviek. Stupeň rozpracovanosti jednotlivých investičných požiadaviek je rôzny, aj preto je dôležité zásobník vnímať ako živý dokument, ktorého hĺbka, šírka a presnosť sa v čase zvyšuje. Investičné požiadavky, ktorých veľkosť prevyšuje 1 mil. eur, musia byť tiež vedené v zásobníku, ale vyžadujú aj dodatočné vypracovanie investičného projektu a sú prioritované na základe osobitných metodík. Investičné požiadavky do 1 mil. eur budú prioritované iba na základe informácií v zásobníku. Vzhľadom na komplikovanú aplikačnú prax a doterajšiu nízku skúsenosť MK SR s technokratickým riadením investícií bude potrebné do budúcnosti vytvoriť vzorové rozpočty, vzorové merateľné ukazovatele a hodnotiace kritéria pre jednotlivé druhy a typy investičných požiadaviek zo zásobníka.

Pre posudzovanie a prioritáciu investičných požiadaviek, ktoré prevyšujú 1 mil. eur je potrebné vypracovať projekt investície s položkovým rozpočtom, ktoré budú následne posudzované ÚHP MF SR. Dokument, ktorý rámcuje potrebnú hĺbku požadovaných dokumentov a zároveň vyhodnocovanie a prioritáciu takýchto investičných požiadaviek je „Metodika na určovanie investičných priorit v kultúre“. Pre investora, ktorý má záujem žiadať MK SR o investičné prostriedky predstavuje návod, ako pripraviť podklady k investičnej požiadavke a zároveň poskytuje informácie k tomu, akým spôsobom budú jednotlivé investičné požiadavky následne MK SR vyhodnocované, obodované a prioritované. Tieto investičné požiadavky zároveň budú následne zasielané na hodnotenie ÚHP MF SR, keďže každá štátna investícia musí obdržať hodnotenie od MF SR pred zverejnením štúdie uskutočniteľnosti, pred verejným obstarávaním a pred podpisom zmluvy. ÚHP MF SR vie vypracovať hodnotenie iba pre také investície, ktoré majú vypracovaný detailný položkový rozpočet. Pre stavebné rekonštrukcie je potrebné predložiť výkaz výmer ku projektovej dokumentácii. Investorom v oblasti kultúry pri spracovaní podkladov metodicky pomáha a usmerňuje IKP MK SR.

Pre posudzovanie a prioritáciu investičných požiadaviek, ktoré prevyšujú 40 mil. eur/10 mil. eur pri IT je potrebné vypracovať štúdie uskutočniteľnosti, ktoré budú následne posudzované ÚHP MF SR. Dokument, ktorý rámcuje potrebnú hĺbku požadovaných dokumentov a zároveň vyhodnocovanie a prioritáciu takýchto investičných požiadaviek je „Metodika pre vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti v oblasti kultúry“. Pre investora, ktorý chce žiadať MK SR o investičné prostriedky predstavuje návod, ako pripraviť podklady k investičnej požiadavke a zároveň poskytuje informácie k tomu, akým spôsobom budú jednotlivé investičné požiadavky následne MK SR vyhodnocované, obodované a prioritované. Tieto investičné požiadavky zároveň budú následne zasielané na hodnotenie ÚHP MF SR⁸, keďže každá štátna investícia musí obdržať hodnotenie od MF SR pred zverejnením štúdie uskutočniteľnosti, pred verejným obstarávaním a pred podpisom zmluvy. Súčasťou týchto podkladov je aj detailná CBA analýza (cost-benefit analysis, i. e. analýza nákladov a prínosov). Investorom v oblasti kultúry pri spracovaní podkladov metodicky pomáha a usmerňuje IKP MK SR.

Cieľom systematického riadenia investícií je zvýšiť kvalitu predkladaných podkladov, zvýšiť efektivitu investícií a zároveň pomôcť politickému vedeniu MK SR prijímať efektívne rozhodnutia v súlade s verejným záujmom. Pozitívne hodnotenie investície nezakladá povinnosť danú investičnú požiadavku finančne podporiť, alebo realizovať. Proces hodnotenia investícií má slúžiť na vytvorenie podmienok, v ktorých bude umožnené investičné požiadavky objektívne a transparentne hodnotiť, čo prirodzene a automaticky zmenší priestor pre klientelizmus. Rozhodnutie o financovaní a realizovaní akejkoľvek štátnej investície musí byť v demokratickej spoločnosti naďalej politickým rozhodnutím. Priestor pre klientelizmus sa však prirodzene zníži už len tým, že budú k investičným požiadavkám existovať kvalitné poklady, ktoré budú analyticky zhodnotené. V systéme, v ktorom takéto podklady neexistujú, nemá žiadne politické vedenie ani len teoretickú možnosť nepostupovať klientelisticky, keďže je odkázané na prijímanie rozhodnutí na základe subjektívnych pocitov a osobných sympatií.

Výsledným dokumentom po prioritácii všetkých investičných požiadaviek jednotlivých veľkostných kategórií je investičný plán. Investičný plán by mal byť každoročne schvaľovaný vedením MK SR na nasledujúce obdobie piatich rokov. Investičný plán je dokument, v ktorom MK SR zosumarizuje všetky schválené a prebiehajúce

⁸ Zákonný rámec pre danú povinnosť je daný § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov v znení.

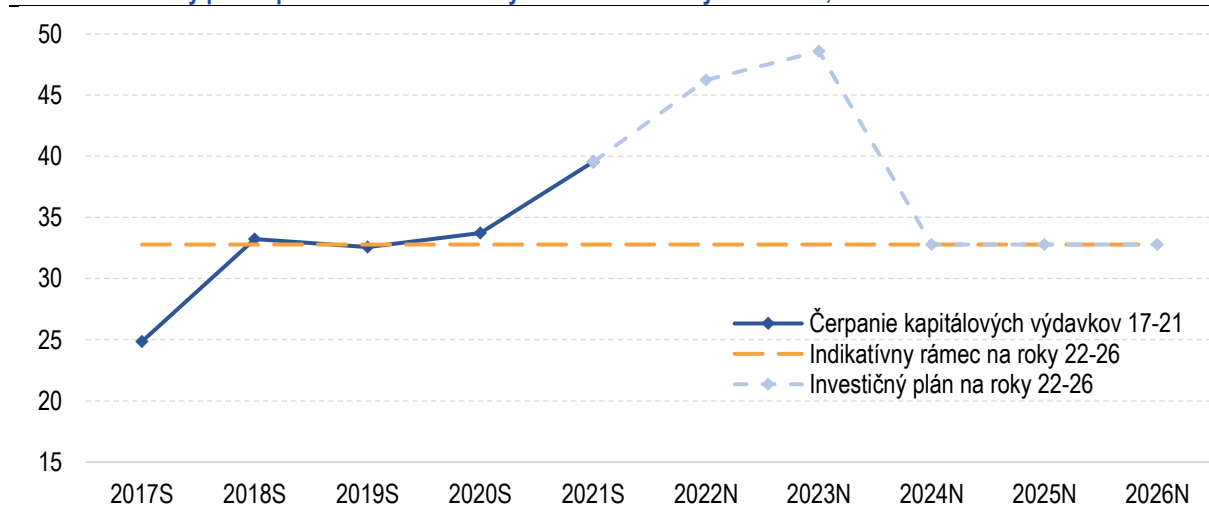
investičné výdavky, ako aj požadované investičné výdavky. Investičný plán, ako aj investičná stratégia a metodiky posudzovania a prioritizácie investícií, sú nevyhnutnými predpokladmi pre zvýšenie efektivity riadenia rezortných investičných výdavkov, ako aj predpokladmi pre úspešnú alokáciu investičných prostriedkov pre MK SR od MF SR.

5 Indikatívny rámec kapitálových výdavkov MK SR

Na systematické plánovanie investičných výdavkov MK SR je potrebné zaviesť indikatívny rámec a aplikovať ho pri plánovaní výdavkov, ako aj pri negociácii medzi MK SR a MF SR. Indikatívny rámec pre kapitálové výdavky MK SR na obdobie investičného plánu na roky 2022-2026 je stanovený vo výške 32,8 mil. eur. Indikatívny rámec je vypočítaný v súlade s metodikou prípravy a hodnotenia investičných projektov MF SR a daný priemerom kapitálových výdavkov rozpočtovej kapitoly posledných piatich rokov (2017-2021). Investičný plán by mal rešpektovať rámec daný stanovenou hodnotou, pričom je možné ho meniť podľa politických preferencií vlády SR, MK SR a MF SR, ako aj podľa investičnej medzery rezortu.

Investičný plán na obdobie 2022-2026 má strmú nábehovú krivku, ktorá prevyšuje aktuálny indikatívny rámec v krátkodobom horizonte, čo súvisí s investíciami, ktorých realizácia končí v nadchádzajúcich rokoch (Graf 5). Navrhovaný investičný plán na obdobie 2022-2026 počíta s nábehovou krivkou, ktorá s hodnotami 45,6 mil. eur a 48,6 mil. eur v rokoch 2022 a 2023 prevyšuje aktuálny indikatívny rámec. To súvisí s postupným ukončením realizácie už schválených a prebiehajúcich investícií a s nábehom na systematické riadenie rezortných investičných výdavkov v nasledujúcich rokoch. Snahou je, aby sa investičný plán každoročne aktualizoval a stal sa jedným z kľúčových nástrojov na riadenie rezortných investícií.

Graf 5 Investičný plán v porovnaní s indikatívnym rámcom na roky 2022-2026, v mil. eur

Zdroj: IKP

Poznámka: S – skutočné čerpanie, N – návrh investičného plánu MK SR

Investičný plán rozdeľujeme na päť základných finančných obálok:

A Schválené a prebiehajúce investičné výdavky

- A1) Opakujúce sa investičné výdavky
 - Dotačná schéma MK SR: Obnovme si svoj dom*
 - Transfer pre RTVS*
 - Transfer pre FPU*

- A2) Schválené prebiehajúce investičné výdavky nad 1 mil. eur

B Požadované investičné výdavky

- B1) Požadované investičné výdavky pod 1 mil. eur
 - Odstraňovanie havarijných stavov*
 - Investície na hlavnú činnosť*
 - Investície na projektovú dokumentáciu*
 - Investície na rozvoj*
- B2) Legislatívne a politické priority
- B3) Požadované investičné výdavky nad 1 mil. eur

Opakujúce sa investičné výdavky (A1) predstavujú výdavky, ktoré majú pravidelne zabezpečené finančné krytie v rozpočtovej kapitole MK SR. Ich alokácia vyplýva implicitne alebo explicitne zo zákona, resp. z činnosti dotačného mechanizmu na MK SR. Výdavky pre RTVS sú pravidelne žiadané zo všeobecnej pokladničnej správy.

Schválené prebiehajúce investičné výdavky nad 1 mil. eur (A2) predstavujú výdavky na zásadné investičné akcie rezortu, ktoré sú schválené, majú finančné krytie a sú v realizácii (existuje platná zmluva, ktorá je zverejnená v CRZ). V súčasnom období ide o štyri investície: Rekonštrukcia a modernizácia areálu Slovenskej národnej galérie, Rekonštrukcia Štátnej opery Banská Bystrica, Rekonštrukcia hradu Krásna hôrka a Sanácia Spišského hradu.

Požadované investičné výdavky pod 1 mil. eur (B1) predstavujú výdavky na finančne menej zásadné investície rezortu, ktoré nie sú schválené, nemajú finančné krytie a v minulosti sa realizovali v prevažnej miere ad-hoc, počas rozpočtového obdobia. V investičnom pláne sa uvádzajú v 4 kategóriách, podľa zostupnej priority: havárie, hlavná činnosť, projektová dokumentácia a rozvoj. Odhadované náklady na dané 4 kategórie sú odvodené od sumy konkrétnych investícií v zásobníku investičných zámerov MK SR. Priorizácia jednotlivých investičných požiadaviek s celkovou hodnotou pod 1 mil. eur v rámci kategórie je riešená v investičnej stratégii a v investičnom zásobníku. Odstránenie havarijných stavov má najvyššiu prioritu, pričom existenciu havarijného stavu je potrebné objektívne preukázať, napr. predložením stavebno-technických posudkov. Investície na hlavnú činnosť sú presne vymedzené podľa typu a druhu investície (musia spĺňať jednoznačné kritériá dané legislatívou, štatútom, zriaďovacou listinou). Pri investíciách na vypracovanie projektových dokumentácií a investíciách na rozvoj zaraďujeme do kalkulácie investičného plánu iba časť hodnoty požiadaviek zo zásobníka investičných zámerov. Pri obálke na investície na vypracovanie projektových dokumentácií (PD) cieľme takú alokáciu v danom roku, aby bol v nasledovnom roku k dispozícii práve taký počet PD a v takej investičnej hodnote, aby sa dali takmer všetky naprojektované investície zrealizovať a zároveň, aby neexistoval nedostatok naprojektovaných investícií. Pri obálke pre investície na rozvoj vychádzame z toho, že celkové požiadavky MK SR na obdobie 2022-2030 sú zhruba trojnásobné oproti rozpočtovým možnostiam poslednej dekády a teda ročnú hodnotu zo zásobníka investičných zámerov znižujeme na tretinu. Zároveň sa snažíme v realistickej miere zmestiť do indikatívneho rámca kapitálových výdavkov MK SR.

Legislatívne a politické priority (B2) predstavujú investičné výdavky, ktoré vplývajú zo schválenej legislatívy alebo z politických cieľov vedenia MK SR, ale doposiaľ nemajú finančné krytie. Prioritu položiek v tejto skupine určuje politické vedenie MK SR.

Požadované investičné výdavky nad 1 mil. eur (B3) predstavujú výdavky na zásadné investície rezortu, ktoré nemajú finančné krytie. Ide o investície, ktoré musia mať vypracované investičné projekty. Investičné projekty musia byť vypracované, aby bolo umožnené ich komplexné vyhodnotenie a následná priorizácia. Investície nad 1 mil. eur

budú vyhodnocované a prioritizované na základe „Metodiky na určovanie investičných priorít v kultúre“. Investície nad 40 mil. eur a v oblasti IT nad 10 mil. eur budú vyhodnocované a prioritizované na základe „Metodiky pre vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti v oblasti kultúry“. Priorizované investičné projekty budú zaradené do investičného plánu, v poradí priority, podľa počtu získaných bodov. Následne rozhodnutie vedenia MK SR a negociácie o finančných zdrojoch s MF SR rozhodnú o pridelení finančných prostriedkov na jednotlivé investície. Analytické vyhodnocovanie a prioritizácia investičných projektov má slúžiť vedeniu MK SR na zvýšenie kvality podkladov, na základe ktorých prijíma rozhodnutia. V investičnom pláne na rok 2022-2026 sú prioritizované iba tie investičné projekty, ktoré obdržali hodnotenie ÚHP MF SR, to sú tie projekty, ktoré mali vypracované riadne položkové rozpočty.

6 Investičný plán MK SR na roky 2022-2026

Investičný plán na roky 2022-2026 potrebuje v krátkodobom horizonte dofinancovať prebiehajúce veľké investície a až postupne sa od roku 2024 uvoľnia zdroje výdavkov na nové významné investície (Graf 6). Investičný plán predpokladá každoročné výdavky na opakujúce sa výdavky (A1) na úrovni 7,4 mil. eur. **Výdavky na schválené a prebiehajúce investície nad 1 mil. eur (A2)** sa po významných rokoch 2022 a 2023 v hodnotách 31,8 mil. eur a 23,8 mil. eur znížia na 9,4 mil. eur v roku 2024, čím sa pre roky 2024-2026 otvorí finančná možnosť pre realizáciu dodatočných významných investícií.

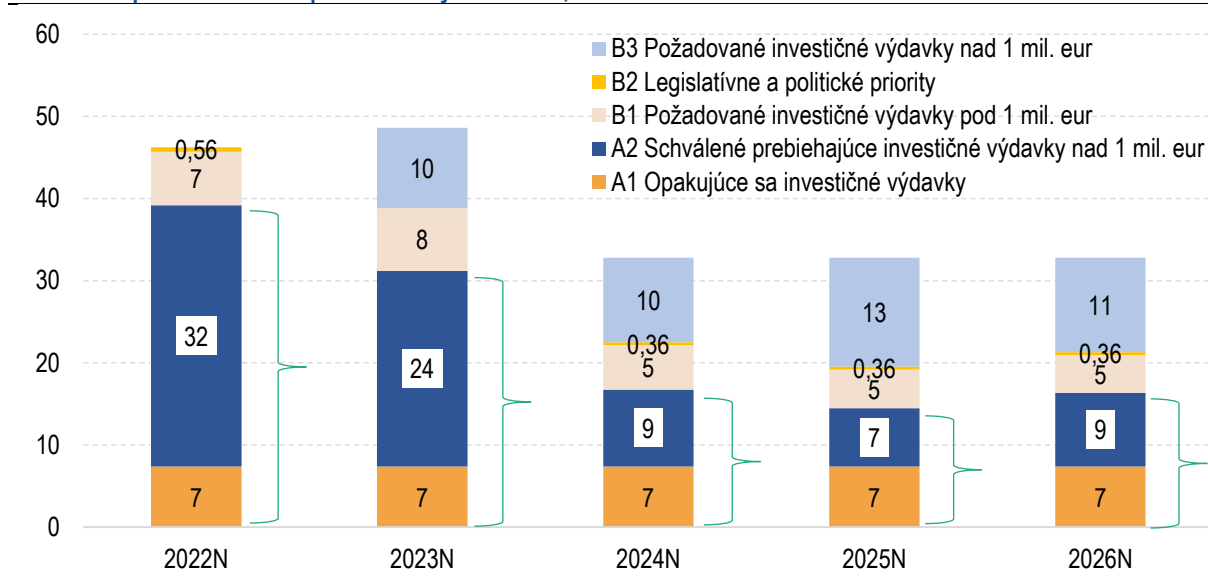
Ďalej predpokladá investičný plán výdavky na **legislatívne a politické priority (B2)** vo výške 0,5 mil. eur v roku 2022 a po 0,36 mil. eur od roku 2024. Pre plánovanie tejto obálky peňazí je potrebné, aby efektívne fungovalo vyhodnocovanie legislatívnych a nelegislatívnych vládnych a parlamentných materiálov cez doložky vybraných vplyvov. Započítané sú návrhy, ktoré schválila vláda SR, alebo národná rada SR a pre ktoré existuje kalkulácia v doložke vybraných vplyvov.

Výdavky na investície v hodnote do 1 mil. eur (B1) je potrebné postupným spôsobom štandardizovať a ustáliť, aby sa zamedzilo ad-hoc rozhodovaniu. Túto obálku investičný plán navrhuje v jednotlivých rokoch na úrovni 4,6-7,6 mil. eur. Tieto výdavky z praktických dôvodov ďalej delíme na výdavky na odstraňovanie havarijných stavov, výdavky na hlavnú činnosť, výdavky na projektovú dokumentáciu a výdavky pod 1 mil. eur určené na rozvoj rezortu. Výdavky na havárie sa nedajú plánovať presne, investičný plán počíta s výraznou injekciou v roku 2022 na odstránenie akumulovaných havárií. Zároveň investičný plán počíta s pridelením prostriedkov na vypracovanie projektovej dokumentácie na rekonštrukcie nehnuteľností rezortu MK SR v Hurbanových kasárňach, Jakubovom námestí a v sídelnej budove NOC. Výdavky na hlavnú činnosť a rozvoj plánujeme podľa potrieb zo zásobníka investičných zámerov. Cieľom je, aby v strednodobom horizonte malo MK SR stanovenú obálku na tento typ investícií a aby existoval transparentný proces na pridelenie zdrojov, ktorý sa bude odvíjať od zásobníka investičných zámerov.

Obálka na **požadované investičné výdavky nad 1 mil. eur (B3)** je v roku 2022 0 mil. eur, pričom môže byť navýšená v súlade s indikatívnym rámcom kapitálových výdavkov pre MK SR až na 20,8 mil. eur, v závislosti od znižovania ostatných obálok. Z danej obálky sa následne budú financovať a vyberať analyticky vyhodnotenú investície nad 1 mil. eur.

Dlhodobá rovnováha ku ktorej investičný plán smeruje je zložená z obálky na opakujúce sa investície vo výške 7,4 mil. eur (23 %), investície do 1 mil. eur vo výške 4,7 mil. eur (14 %) a investície nad 1 mil. eur vo výške 20,8 mil. eur (63 %), čo predstavuje v agregáte 32,8 mil. eur a je v súlade s indikatívnym rámcom kapitálových výdavkov MK SR. Toto predstavuje analyticky podložený základný scenár riadenia rezortných investícií, ktorý môže byť ovplyvnený politickým rozhodnutím pri zohľadnení celkových investičných potrieb rezortu.

Graf 6 Rozpis investičného plánu na roky 2022-2026, v mil. eur

Zdroj: IKP

Poznámka: Zelenou krivkou sú označené schválené investície, ktoré už majú finančné krytie v štátnom rozpočte. Zložené sú prevažne zo štyroch komplexných rekonštrukcií uvedených v časti investičný plán MK SR na roky 2022-2026.

7 Investičný plán MK SR na roky 2022-2026 – tabuľková časť

A. Schválené a prebiehajúce investičné výdavky

Inštitúcia	Názov investície	Finančné krytie	Priorita	KV Celkom (v eur)	KV 2022 (v eur)	KV 2023 (v eur)	KV 2024 (v eur)	KV 2025 (v eur)	KV 2026 (v eur)	Zdroj financií
A1) Opakujúce sa investičné výdavky										
MK SR	Dotačná schéma MK SR: Obnovme si svoj dom	áno	N/A	18 450 000	3 690 000	3 690 000	3 690 000	3 690 000	3 690 000	Štátny rozpočet
MK SR	Transfer pre RTVS	áno	N/A	15 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	Štátny rozpočet
MK SR	Transfer FPU	áno	N/A	3 500 000	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000	Štátny rozpočet
A2) Schválené prebiehajúce investičné výdavky nad 1 mil. eur										
SNG	Rekonštrukcia a modernizácia areálu Slovenskej národnej galérie	áno	N/A	75 518 937	12 000 000	9 800 000	0	0	0	Štátny rozpočet
ŠO BB	Rekonštrukcia Štátnej opery Banská Bystrica	áno	N/A	29 980 000	2 410 000	4 989 000	6 799 000	7 094 305	8 935 705	Štátny rozpočet
SNM	Rekonštrukcia hradu Krásna hôrka	áno	N/A	34 942 259	15 583 000	7 895 000	2 560 000	0	0	Štátny rozpočet
SNM	Sanácia Spišského hradu	áno	N/A	4 820 000	1 800 000	1 100 000	0	0	0	Štátny rozpočet

B. Požadované investičné výdavky

Inštitúcia	Názov investície	Finančné krytie	Priorita	KV Celkom (v eur)	KV 2022 (v eur)	KV 2023 (v eur)	KV 2024 (v eur)	KV 2025 (v eur)	KV 2026 (v eur)	Zdroj financií
B1) Požadované investičné výdavky pod 1 mil. eur										
Rezort MK SR	Odstránenie havarijných stavov	nie	1.	4 096 688	3 125 472	891 216	40 000	40 000	0	Štátny rozpočet
Rezort MK SR	Investície na hlavnú činnosť	nie	2.	10 858 347	2 718 275	4 093 654	1 822 176	1 132 142	1 092 100	Štátny rozpočet
Rezort MK SR	Investície na projektovú dokumentáciu	nie	3.	4 217 039	657 500	407 087	1 269 984	1 269 984	1 269 984	Štátny rozpočet
Rezort MK SR	Investície na rozvoj	nie	4.	9 021 111	0	2 255 278	2 255 278	2 255 278	2 255 278	Štátny rozpočet

B2) Legislatívne a politické priority										
Rezort MK SR	Register médií	nie		399 000	399 000	0	0	0	0	Štátny rozpočet
Rezort MK SR	IT systém na e-lending	nie		164 500	164 500	0	0	0	0	Štátny rozpočet
Rezort MK SR	Múzejný akreditačný fond	nie		1 080 000	0	0	360 000	360 000	360 000	Štátny rozpočet
B3) Požadované investičné výdavky nad 1 mil. eur										
SF	Rekonštrukcia strechy budovy Reduty	nie	Havária	2 044 000	0	2 044 000	0	0	0	Štátny rozpočet
SNG	Galéria Ľudovíta Fullu v Ružomberku	nie	Havária	1 664 471	0	600 000	1 064 471	0	0	Zdroje EÚ / Štátny rozpočet
TASR	Redakčný systém novej generácie (RSNG)	nie	1.	867 379	0	867 379	0	0	0	Štátny rozpočet
SNG	Rekonštrukcia SNG _interiér	nie	2.	3 703 189	0	1 000 000	2 703 189	0	0	Štátny rozpočet
SNK	Literárne múzeum - 1. budova Matice slovenskej	nie	3.	9 552 865	0	3 041 494	3 255 468	3 255 903	0	Zdroje EÚ / Štátny rozpočet
SNM	Revitalizácia MLŠM SNM	nie	4.	1 725 815	0	850 000	875 815	0	0	Štátny rozpočet
SFÚ	Rekonštrukcia kina Lumiér - III. etapa	nie	5.	1 365 000	0	1 365 000	0	0	0	Štátny rozpočet

8 Zdroje EÚ pre investície do kultúry

V rezorte kultúry prebiehajú a sú pripravované aj investície, najmä z fondov EÚ, ktoré sa nevyhnutne nerozpočtujú v rozpočtovej kapitole kultúry, ale ide o relevantné štátne investičné výdavky do kultúry. Preto poskytujeme krátke zhrnutie prebiehajúcich investícií do kultúry na úrovni štátu, ktoré sú v realizácii, alebo v príprave.

Súčasné programové obdobie európskych štrukturálnych fondov

Zdrojom kapitálových výdavkov v rezorte kultúry sú aj európske štrukturálne a investičné fondy. Aktuálne prebieha podpora v dvoch výzvach IROP PO3, jednej výzve IROP PO7 a v jednom projekte OPII PO 7 (Tabuľka 6). Údaje v tabuľke ohľadom alokovanej sumy z EÚ zdrojov sú indikatívne, nakoľko nemusia byť celé vyčerpané. Súčasne obsahujú aj bežné aj kapitálové výdavky.

Tabuľka 6 Súčasné operačné programy EŠIF pre rezort kultúry

Operačný program	Výzva	Zameranie	Časové obdobie	Alokováná suma zo zdrojov EÚ
IROP PO 3 Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	Výzva - centralizovaná podpora	Zakladanie kreatívnych centier (centralizovaná podpora) a podpora dopytu po kreatívnej tvorbe (emerging talents).	2020-2023	72 mil. eur
	Výzva - decentralizovaná podpora	Podpora prístupu k hmotným a nehmotným aktívam MSP v kultúrnom a kreatívnom sektore pre účely tvorby pracovných miest (decentralizovaná podpora)	2016-2023	68 mil. eur
IROP PO 7 REACT EÚ	Výzva o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na podporu udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií v súvislosti s pandemiou COVID-19	Podpora udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií	2021-2023	15 mil. eur
OPII PO 7 Informačná spoločnosť	Pamiatkový informačný systém PAMIS	Realizáciou projektu PAMIS, bude PÚ SR poskytovať elektronické služby pre občanov a podnikateľov, automatizovane publikovať komplexné data-sets a informácie na svojom portáli.	2020-2023	12,5 mil. eur

Zdroj: IKP

Budúce programové obdobie európskych štrukturálnych fondov

V budúcom programovom období 2021-2027 sa plánuje s EÚ zdrojmi pre aktivity týkajúce sa:

- 1) obnovy národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu
- 2) obnovy kultúrnej infraštruktúry v regiónoch
- 3) Európske hlavné mesto kultúry – Trenčín 2026

Výška alokácií pre jednotlivé aktivity sú predmetom schvaľovania na národnej úrovni a následne na úrovni Európskej komisie. Pre investície do národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu, financované v rámci aktivity v politickom ciele 4 v novom Programe Slovensko pripravuje MK SR nelegislatívny materiál „Návrh priorit Ministerstva kultúry SR na obnovu národného kultúrneho dedičstva z finančných prostriedkov štrukturálnych fondov

v programovom období 2021-2027“. Cieľom tohto materiálu bude, okrem iného zadefinovať množinu prioritných národných kultúrnych pamiatok určených na obnovu.

Obnova kultúrnej infraštruktúry v regiónoch v politickom ciele 5 by mala byť riadená na základe integrovaných územných stratégií a z nich vyplývajúcich integrovaných územných investícií. Víťazom projektu Európske hlavné mesto kultúry na rok 2026 sa stalo mesto Trenčín, z európskych zdrojov by mali byť zabezpečené investície pre kultúrnu infraštruktúru.

Ministerstvo kultúry a plán obnovy a odolnosti SR

V rámci schválených investícií v Pláne obnovy a odolnosti, v komponente 2 „Zelená obnova budov“, sa nachádza reforma 2 s názvom „Reforma zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí PÚ SR“. Cieľom reformy starostlivosti o pamiatkový fond je zvýšiť predvídateľnosť rozhodnutí PÚ SR, čím sa podporí rozvoj komerčného trhu s nehnuteľnými pamiatkami a zároveň zvýši systematickosť rekonštrukcií pamiatok vo verejnom vlastníctve a pasportizovať pamiatky v štátnom vlastníctve z hľadiska diagnostiky ich stavebnotechnického stavu. Odhadované náklady na túto reformu predstavujú 6,9 mil. eur, pričom z toho kapitálové výdavky sú odhadované vo výške 0,5 mil. eur.

V rámci schválených investícií v Pláne obnovy a odolnosti, v komponente 2 „Zelená obnova budov“, plánuje MK SR zapojenie do výzvy pre obnovu Hurbanových kasární, budovy na Jakubovom námestí a sídelnej budovy NOC.